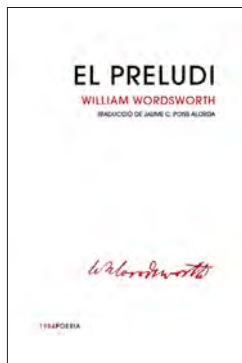

literatura
RAMON PLA I ARXÉ

‘El preludi’ és un llarg poema de William Wordsworth (Cumberland, 1770-1850), en què el poeta romàntic ressegueix els llocs pels quals transcorregué la seva vida (incloent-hi el París de la Revolució Francesa), amb voluntat de resseguir el procés de l’aprenentatge intel·lectual, emocional i literari que el conformà com a poeta. Primera edició en català.

El paisatge del poeta

El preludi

WILLIAM WORDSWORTH

Traducció de Jaume Cristòfol Pons Alorda
Edicions de 1984, 2020
237 pàgines
22 euros

“*The prelude* és un dels poemes més representatius i més profunds de Wordsworth” (Marià

Manent, 1987). L’elogi és important perquè destaca aquest text d’entre tota l’obra d’un dels poetes més rellevants de la literatura anglesa, especialment valorat, possiblement, pel fet d’haver estat un dels primers romàntics anglesos, la qual cosa excita l’interès, si més no, dels historiadors de la literatura. Wordsworth, Coleridge i Southey —tres grans amics— formaren el que la crítica de l’època anomenà “l’escola dels llacs” —els *lakistes*—, perquè van fer del Lake District, al nord-oest d’Anglaterra, la matèria preferent del seu imaginari poètic. L’etiqueta funcionà i, amb l’èxit, s’hi apuntaren, com sol passar, molts. Però, en qualsevol cas, *El preludi* és, per ell mateix, un valuós poema que Wordsworth començà a escriure el 1798, als 28 anys, el corregí obsessivament i l’acabà publicant (1850) la seva vídua.

El preludi està dedicat a resseguir tots els indrets per on transità la vida de Wordsworth, des del seu primer record —el riu Derwent, amb la mainadera— fins als seus darrers dies. No són, però, unes “memòries”, perquè el que el poeta vol fer —i fa— és resseguir el procés d’aprenentatge intel·lectual, emocional i literari que el conformà com a poeta.

El lector, doncs, hi trobarà més idees que peripècies, més memòria emocional que cròniques o confidències i, per això, és un text que interessarà, sobretot, al lector que vulgui entendre què és la poesia —no només la romàntica— i l’aproximarà, si més no, a un autor que hi reflexionà amb una serenitat i sinceritat molt notables. I amb intel·ligència.

Hi ha tres aspectes d’aquest llibre que mereixen una atenció especial: primer, la singular manera com tracta la naturalesa, que no és l’habitual en molts romàntics per als quals aquesta era un recurs per comunicar emocions com, per exemple, quan descrivien una tempesta per fer entendre una agitació emocional. A *El preludi*, en canvi, Wordsworth diu que “a cada forma natural, roca, fruits o flors, fins i tot a les pedretes que cobrien els carrers, li vaig donar una vida moral: vaig veure com sentien o els vaig unir a un sentiment”. Pot semblar que és una mica el mateix, però Wordsworth “considera l’home i la natura com a essencialment adaptats l’un a l’altre, i la ment de l’home com el mirall natural de les propietats més belles i interessants de la natura”. A l’arrel d’això, hi ha, és clar, una concepció diferent de la naturalesa però, sobretot, de l’home, que ja no és el rei de la creació —egocèntric— sinó una modesta

teatre

Una de les peces teatrals que satiritza millor la corrupció és 'L'inspector' de Gógol

cinema

'Dragged across concrete', arriba en plena reivindicació del Black Lives Matter

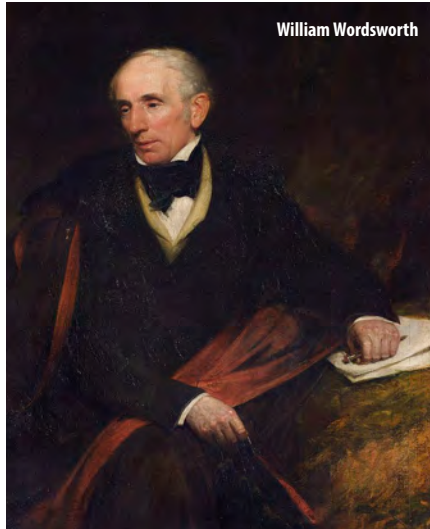
televisió

La segona temporada de 'Homecoming' no és tan arriscada i complexa com la primera

i noble part del paisatge. Continua essent, doncs, un potencial recurs literari, però enriquit ara amb una perspectiva, diguem-ne, moral.

Un segon aspecte d'*El preludi* fa referència a la seva experiència de la Revolució Francesa, amb la qual sempre sintonitzà —els *lakistes* hi tenien molta tirada— i, per això, fou testimoni entusiasta de l'enderrocament de la monarquia, però també hagué de veure la crueltat del *terror* orquestrat per Robespierre, la guerra dels anglesos —els seus— contra la República Francesa i que, finalment, que el papa Pius VII presidís l'autocoronació del republicà Napoleó. Tan rellevant és adonar-se del desengany —l'un darrere l'altre— de Wordsworth, com de la fermesa —estoica— de les seves conviccions i de la seva determinació de no fer d'aquesta experiència un espectacle per als seus lectors. Ho diu amb contundència: "Parlo d'aquestes coses tan sols perquè varen ser una tempesta o una aurora per a la meua ment individual, res més". París no era el seu escenari, sinó el seu paisatge.

Pel que fa a l'estil, el lector veurà confirmats, a la pràctica, alguns dels postulats que ell ja havia formulat al *Prefaci* (1800) de les *Balades líriques*, escrites, a mitges, per Wordsworth i Coleridge. Aquest és un magnífic text —traduït (1986) per Miquel Desclot— que vindica, d'entrada, la seva opció radical per la senzillesa del lèxic, la deliberada quotidianitat dels assumptes o l'amargament implacable de la retòrica. Diu: "He esmerçat tants esforços per evitar-la com ordinàriament s'esmercen per produir-la". Possiblement, el lector no trobarà que aquest text sigui tan sobri, però cal entendre que Wordsworth el va escriure en un context cultural asfixiat pels convencionalismes literaris que el barroc havia cargolat i que el neoclasicisme havia planxat. Però, cal tenir en compte aquest posicionament teòric de Wordsworth per entendre —i fruit— *El preludi*, perquè, si es fa, es valorarà

William Wordsworth

com el poeta refereix la seva vida, atent al seu món interior —el que pensa, el que recorda, el que sent—, però sense caure en un narcisisme exhibicionista. El que fa a *El preludi* és "escollir incidents i situacions de la vida ordinària [...] recobrir-los amb un cert colorit d'imaginació, amb el qual les coses ordinàries es presenten a la ment amb un aspecte inusual [...], traçant-hi, d'una manera veritable però no ostentosa, les lleis primordials de la nostra natura". Si s'entén així, el llibre és magnífic. Tan interessant, que cal felicitar Edicions de 1984 pel coratge de publicar-lo —per primera vegada en català— i a Jaume Cristòfol Pons Alorda per l'excel·lent traducció.

NÒMADES
(O EL CAMELL BLAU)

CARLES BATLLE

34

PREMI OCTUBRE PERE CAPELLÀ DE TEATRE 2019

NÒMADES
(O EL CAMELL BLAU)
de CARLES BATLLE

Premi Octubre Pere Capellà de teatre, 2019

NOVETATS 3i4 Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook** i **Twitter**
Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.cat